

**AYOLLARDA SIYDIK YO‘LLARI YALLIG‘LANISHINI DAVOLASHDA
ZAMONAVIY UROGINEKOLOGIK DAVO CHORALARI**

Mahammadjonova Mohlaroy

Qo‘qon Universiteti Andijon filiali

Davolash ishi yo‘nalishi 23.06-guruh talabasi

E-mail: _dilafruz.xakimova@icloud.com

Annotatsiya: *Ayollarda siydik yo‘llari yallig‘lanish kasalliklari uroginekologik amaliyotda eng ko‘p uchraydigan patologiyalardan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada ayollarda siydik yo‘llari yallig‘lanishining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmlari, klinik belgilari hamda zamonaviy uroginekologik davolash usullari yoritilgan. Antibakterial, lokal, regenerativ va immunomodulyator davo choralari samaradorligi tahlil qilingan. Kompleks va individual yondashuv kasallikning qaytalanish xavfini kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi.*

Kalit so‘zlar: *siydik yo‘llari yallig‘lanishi, uroginekologiya, sistit, zamonaviy davolash, kompleks terapiya.*

KIRISH

Ayollarda siydik yo‘llari yallig‘lanishi keng tarqalgan tibbiy muammo bo‘lib, ko‘pincha o‘tkir va qaytalanuvchi shakllarda namoyon bo‘ladi. Ilmiy ma’lumotlarga ko‘ra, ayollarning 50–60 foizi hayoti davomida kamida bir marta ushbu kasallik bilan kasallanadi (Hooton, 2012). Ushbu holat ayollarning hayot sifatini pasaytirib, mehnat faoliyati va reproduktiv salomatligiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi (Naber, 2018).

So‘nggi yillarda uroginekologiya sohasida diagnostika va davolash usullarining takomillashuvi ushbu kasallikni samarali nazorat qilish imkonini bermoqda.

Etiologiya va patogenez

Ayollarda siydik yo‘llari yallig‘lanishining asosiy sababi bakterial infeksiya bo‘lib, yetakchi qo‘zg‘atuvchi **Escherichia coli** hisoblanadi. Ushbu mikroorganizmlar kasallik holatlarining 70–80 foizida aniqlanadi (Foxman, 2014).

Kasallik rivojlanishida ayollarda siydik chiqarish yo‘lining qisqa bo‘lishi, qin va anal soha bilan yaqin joylashuvi, vaginal mikrofloraning buzilishi hamda gormonal o‘zgarishlar muhim rol o‘ynaydi. Ayniqsa, estrogen yetishmovchiligi shilliq qavatning himoya xususiyatini pasaytiradi va infeksiyaga moyillikni oshiradi (Raz, 2011).

Klinik belgilari va tashxis

Siydik yo‘llari yallig‘lanishi ko‘pincha tez-tez siyish, siyishda og‘riq va achishish, qorin pastida og‘riq bilan kechadi. Ayrim hollarda siydik rangining o‘zgarishi va umumiy holsizlik kuzatiladi (Gupta va boshq., 2017).

Tashxis qo'yishda siydik umumiy tahlili, bakteriologik ekish va antibiotiklarga sezuvchanlikni aniqlash muhim ahamiyatga ega. Asoratlarni aniqlash maqsadida ultratovush tekshiruvini o'tkaziladi.

Zamonaviy uroginekologik davo choralari

Ayollarda siydik yo'llari yallig'lanishini davolash kompleks va individual yondashuvni talab etadi.

Antibakterial terapiya kasallik qo'zg'atuvchisining sezuvchanligini hisobga olgan holda belgilanadi. Bu davolash samaradorligini oshirib, antibiotiklarga chidamlilik rivojlanishining oldini oladi (Nicolle, 2019).

Lokal uroginekologik muolajalar yallig'langan shilliq qavatga bevosita ta'sir ko'rsatib, tezroq tiklanishni ta'minlaydi (Dason va boshq., 2011).

Menopauza davridagi ayollarda mahalliy estrogen terapiyasi shilliq qavatni tiklash va infeksiyaga qarshi tabiiy himoyani kuchaytirishda muhim ahamiyatga ega (Perrotta va boshq., 2018).

Probiotik va immunomodulyator preparatlar organizmning himoya kuchlarini mustahkamlab, kasallikning qaytalanish xavfini kamaytiradi (Beerepoot va boshq., 2013).

XULOSA

Ayollarda siydik yo'llari yallig'lanishini davolashda zamonaviy uroginekologik yondashuv yuqori samaradorlikka ega. Antibakterial, lokal va regenerativ terapiyani uyg'unlashtirish kasallikning qaytalanishini sezilarli darajada kamaytiradi hamda ayollarning hayot sifatini yaxshilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Hooton T.M. Siydik yo'llari infeksiyalarining oddiy shakllari // *New England Journal of Medicine*. – 2012.
2. Foxman B. Siydik yo'llari yallig'lanish sindromlari // *Infectious Disease Clinics of North America*. – 2014.
3. Raz R. Menopauza davridagi ayollarda siydik yo'llari infeksiyalari // *Korean Journal of Urology*. – 2011.
4. Gupta K. va boshq. Siydik yo'llari infeksiyalarini davolash bo'yicha klinik tavsiyalar // *Clinical Infectious Diseases*. – 2017.
5. Naber K.G. va boshq. Siydik yo'llari infeksiyalarini boshqarish // *European Urology*. – 2018.
6. Nicolle L.E. Urologiyada antibiotiklarga chidamlilik muammosi // *World Journal of Urology*. – 2019.
7. Dason S. va boshq. Ayollarda qaytalanuvchi sistit // *Canadian Urological Association Journal*. – 2011.
8. Beerepoot M.A. va boshq. Siydik yo'llari infeksiyalarining oldini olishda probiotiklar // *Clinical Infectious Diseases*. – 2013.
9. Perrotta C. va boshq. Siydik yo'llari infeksiyalarining oldini olishda estrogen terapiyasi // *Cochrane Database of Systematic Reviews*. – 2018.